

مقطع و رشته‌ی تحصیلی: دکترای تخصصی (Ph.D) - رشته اپتومتری

نام درس: توانبخشی پیشرفته کم بینایی تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری پیش نیاز: ندارد
زمان برگزاری کلاس: روز: شنبه ساعت: ۱۰-۱۲ مکان برگزاری: دانشکده توانبخشی
تعداد دانشجویان: ۴ مسئول درس: دکتر عبدالله فرزانه مدرسین (به ترتیب حروف الفبا): دکتر عباس ریاضی - دکتر عبدالله فرزانه

شرح دوره: (لطفاً شرح دهید)

برخی از بیماریهای سیستمیک و چشمی می توانند باعث نابینایی و کم بینایی شوند. بر اساس گزارش های اخیر حدود ۱/۳ بیلیون نفر در سراسر جهان از کم بینایی یا نابینایی رنج می برند که با توجه به روند پیری جمعیت در سراسر جهان این آمار رو به افزایش است. کم بینایی و نابینایی تبعات جدی در هردو بعد شخصی و اجتماعی داشته و به عنوان یکی از اولویت های سازمان بهداشت جهانی مطرح است. هدف اصلی از توانبخشی کم بینایی این است که افراد کم بینا بتوانند از بینایی باقیمانده به نحو مطلوبی استفاده کنند و کارهای روزمره را به صورت مستقل انجام دهند. متخصصین کم بینایی با تجویز وسایل کمک بینایی، تمرینات بینایی و آموزش های مربوطه می توانند به این بیماران کمک کنند. طی دو دهه اخیر پیشرفت های زیادی در حوزه کم بینایی صورت گرفته است. با پیشرفت کامپیوتر و فن آوری اطلاعات، نرم افزارها و سخت افزارهایی جدیدی تولید شده است که افراد کم بینا می توانند از آنها استفاده کنند.

هدف کلی: (لطفاً شرح دهید)

فراگیران با اصول و مبانی توانبخشی کم بینایی آشنا می شوند، عملکردهای بینایی از قبیل حدت بینایی، میدان بینایی، حساسیت کانتراست و بینایی عملکردی را بررسی می کنند، روش صحیح تجویز وسایل کمک بینایی و آموزش های مربوطه را یاد می گیرند. بهینه سازی شرایط محیطی (environmental modification)، استراتژی مقابله ای (coping strategy) و سایر روش های نوین توانبخشی کم بینایی مانند اتاق تاریک (Dark room)، تمرینات بیوفیدبک و تمرینات نگاه غیر مرکزی (Eccentric viewing training)، تحرک و جهت یابی (orientation & mobility) استفاده از بینایی عملکردی (functional vision)، آشنایی با وسایل و تکنولوژی های کمکی (Assistive Technologies) را فرا می گیرند.

اهداف بینابینی: (در واقع همان اهداف کلی طرح درس است)

در پایان ترم دانشجو باید بتواند:

روش های تدریس:

☒ سخنرانی (۱)	☐ سخنرانی برنامه ریزی شده	☒ پرسش و پاسخ
☒ بحث گروهی	☒ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)	☐ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----		

وظایف و تکالیف دانشجوی: (لطفا شرح دهید)

شرکت فعال در تمام برنامه‌های ارائه شده در طرح درس و انجام تکالیف محوله از طرف اساتید درس

وسایل کمک آموزشی:

وایت برد تخته و گچ پروژکتور اسلاید
سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

نحوه ارزشیابی و درصد نمره: (از نمره کل)

آزمون میان ترم ----- درصد نمره
آزمون پایان ترم ۷۰ درصد نمره
انجام تکالیف ۱۰ درصد نمره
سایر موارد (لطفاً نام ببرید)
شرکت فعال در کلاس ۲۰ درصد نمره

نوع آزمون

تشریحی پاسخ کوتاه چندگزینه‌ای جور کردنی صحیح- غلط
سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

منابع پیشنهادی برای مطالعه: (لطفاً نام ببرید):

- منابع فارسی:

- ۱- عباس ریاضی، کتاب همه چیز در باره کم بینایی انتشارات بهزیستی
- ۲- عباس ریاضی، کودکان کم بینا انتشارات محتشم
- ۳- عباس ریاضی، آموزش مهارت های روزمره زندگی به کودکان نابینا و کم بینا در دوران اولیه کودکی انتشارات محتشم

منابع:

1. A.Jonathan Jackson, Low Vision Manual: BUTTERWORTHHEINMANN ELSEVIER, First Edition; 2007.
2. Scheiman M, Scheiman M, Whittaker S. Low vision rehabilitation: A practical guide for occupational therapists. Slack Incorporated; 2007.
3. Richard L. Brilliant, Essentials of Low Vision Practice: BUTTERWORTHHEINMANN ELSEVIER; 1999.
4. .Vingolo EM, R.V., Domanico D ,Anselmucci F., *Low vision rehabilitation:current perspectives (review)*. Clinical optometry 2015. 7: p. 53-58.
5. Brilliant, R.L., *Essentials of low vision practice. Butterworth Heinemann publication.* 1999.
6. Dickinson, C ,*low vision principles and practice.* 2002: Butterworth - Heinemann
7. WHO. *Magnitude and causes of visual impairment.* 2020 [cited 2020 2020]; Available from: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/blindness-and-visual-impairment>.

8. WHO. *Visual impairment and blindness*
9. [۲۰۲۰ ۲۰۲۰ Available from: <https://www.who.int/blindness/publications/globaldata/en/>]
10. Bernhard Sable, *Restoring Low Vision, How to strengthen your potentials in low vision and blindness*
11. Vol. 1. 2016: ISBN 978-3-00-05378.°
12. Sandy Niemanne, *Helping Children Who Are Blind (Early Assistance Series for Children With Disabilities)*. Hesperian Foundation; First Edition (September 1, 2000), ISBN-13: 978-0942364347, 2000.
13. Holbrook M. Cay, *Children with Visual Impairments: A Guide for Parents. Woodbine House; 2 edition (September 20, 2006) ISBN-10: 1890627402.*
14. WHO. *Change the Definition of Blindness*. . 2012 July]; Available from: <http://www.who.int/blindness/Change%20the%20Definition%20of%20Blindness.pdf>
15. World Health Organisation. *Change the Definition of Blindness* <http://www.who.int/blindness/Change%20the%20Definition%20of%20Blindness.pdf> 2009 15/06/2009.

جدول هفتگی کلیات ارائه‌ی درس

جلسه	عنوان مطالب	استاد مربوط
۱	اصول و مبانی توانبخشی کم بینایی	دکتر عباس ریاضی
۲	اپیدمیولوژی کم بینایی	دکتر عباس ریاضی
۳	کم بینایی در کودکان	دکتر عباس ریاضی
۴	کم بینایی در بزرگسالان	دکتر عباس ریاضی
۵	روانشناسی کم بینایی	دکتر عباس ریاضی
۶	ارزیابی فانکشن های بینایی در افراد کم بینا	دکتر عباس ریاضی
۷	ارزیابی بینایی عملکردی در افراد کم بینا	دکتر عباس ریاضی
۸	سرویس های کم بینایی در ایران و جهان	دکتر عباس ریاضی
۹	Assistive technology	دکتر عباس ریاضی
۱۰	استراتژی تجویز وسایل کمک بینایی برای نزدیک	دکتر عبدالله فرزانه
۱۱	استراتژی تجویز وسایل کمک بینایی برای دور	دکتر عبدالله فرزانه
۱۲	اصول تجویز وسایل کمک بینایی غیر اپتیکی و حسی	دکتر عبدالله فرزانه
۱۳	استراتژی های درمان و توانبخشی در بیماران دارای نقص مرکزی میدان بینایی	دکتر عبدالله فرزانه
۱۴	استراتژی های درمان و توانبخشی در بیماران دارای نقص محیطی میدان بینایی	دکتر عبدالله فرزانه
۱۵	استراتژی های درمان و توانبخشی در بیماران با کاهش حساسیت کانتراست و خیرگی (Glare)	دکتر عبدالله فرزانه
۱۶	درمان کم بینایی (Low Vision Therapy)	دکتر عبدالله فرزانه
۱۷	توانبخشی کم بینایی: رویکرد چند رشته ای (Rehabilitation: a multidisciplinary approach)	دکتر عبدالله فرزانه